

Aanvullend beroep SGMN tegen (gewijzigd) Instemmingsbesluit van de minister EZK met het winningsplan Westerveld, zaaknummer 201810138/1R4

Stop Gaswinning Marsdijk Nu

Per adres: H.A.M. Van Hooft
Langbree 17
9403 GB. Assen

Raad van State
Afdeling Bestuursrechtspraak
t.a.v. Mw. E.M. Werner
Postbus 20019
2500 EA DEN HAAG

Assen, 8 juni 2021

Geachte Afdeling,

via uw brief van 4 mei 2021, met nummer 201810138/3/R4, laat u ons weten dat u aan de hand van de nadere zienswijzen die tot uiterlijk 10 juni 2021 kunnen worden ingediend gaat bezien op welke wijze het beroep verder zal worden behandeld.

Omdat u veronderstelt dat als gevolg van gaswinning geen sprake zal zijn van serieuze gevolgen voor natuur en milieu vindt u dat wij geen aanspraak kunnen maken op de bescherming die art. 8 EVRM beoogt. U baseert uw oordeel op een notitie over de gevolgen voor natuur en milieu die de NAM heeft ingebracht. In die notitie heeft de NAM echter verzuimd om bepaalde relevante feiten te vermelden. Bovendien is de notitie van de NAM niet, zoals dat hoort, getoetst. Professor dr. A.P. Grootjans, emeritus hoogleraar ecohydrologie aan de RUG was in de uitzending van rtv Drenthe op 3 juni 2021 zichtbaar boos over het voorbijgegaan aan kennis die de laatste 40 jaar is opgebouwd. Diverse wetenschappers hebben in hun dissertatie kennis gedeeld over de unieke kwaliteiten van het natuurlijk systeem van de diepe ondergrond in het Drentsche Aa-gebied en de kwetsbaarheden als gevolg van gaswinning voor de grondwaterwinning. De analyse in de Landschapsbiografie Drentsche Aa 2015 is tot stand gekomen door vijftien wetenschappers. Basis waren veel wetenschappelijke publicaties die ondermeer aantonen dat het Drentsche Aa gebied onderdeel is van een in de wereld uniek geologisch gebied, dat behalve Nationaal Park sinds 2013 onderdeel is van het Unesco Geopark de Hondsrug. Het gebied is heel kwetsbaar voor ingrepen.

Wij achten u gehouden om uw uitspraak te baseren op relevante feiten, omstandigheden en rechtsgronden.

Wij krijgen de indruk dat verweerder uitsluitend oog heeft voor de directe gevolgen in de onmiddellijke omgeving van een aardbeving. Dit is onjuist. Vervuiling van drinkwaterbronnen dreigt. Artikel 8 EVRM verplicht staten om hun burgers te beschermen tegen de gevolgen van milieuvervuiling. Verweerder stelt gaswinning boven veiligheid.

Wij stellen vast dat de minister wel de gelegenheid krijgt om motiveringsgebreken te repareren, maar dat u onze uitingen consequent af serveert als 'te laat'. Wij ervaren dit als een ongelijke behandeling van verweerder aan de ene kant en drie appellanten aan de andere kant.

Omdat het mogelijk is dat u de zaak zonder verdere zitting op basis van de stukken afdoet permitteren wij ons om onze zienswijze (nog) eens uiteen te zetten.

De aanvullende motivering van de minister van EZK van 26 april 2021, het gewijzigde instemmingsbesluit over artikel 6, de bouwkundige opname, de nader onderbouwde wetenschap uit de landschapsbiografie van de Drentsche Aa, de in onze opdracht tot gekomen studie van drs. Bregman die tot stand is gekomen in samenwerking met de Freie Universität Berlin en de Technical University of Denmark, de uitspraak van de Rechtbank Den Haag op 26 mei 2021, zaaknummer C/09/571932/ HA ZA 19-379 van de Vereniging Milieudefensie en anderen tegen Royal Dutch Shell PLC te Den Haag, recente ervaringen met schadevergoeding en uitspraken van de NAM die relevant zijn betrekken wij in ons aanvullend beroepschrift.

Wij bieden aan om indien u een vervolgzitting belegt punten die onvoldoende behandeld, respectievelijk niet begrepen zijn, door deskundige drs. E.P.H. Bregman, fysisch geograaf, nader te laten belichten.

1.

Verzoek

Wij vragen u om:

1. Het bestreden Instemmingsbesluit van 14 november 2018 te vernietigen.
2. Het gewijzigde Instemmingsbesluit van 26 april 2021 te vernietigen.
3. De minister van EZK te gelasten om per onmiddellijk de gaswinning uit Westerveld te stoppen.
4. De minister van LNV te gelasten om een multidisciplinaire risico-analyse uit te laten voeren waarbij uit voorzorg rekening wordt gehouden met de gevolgen van gaswinning op grondwaterwinning, diepe en ondiepe ondergrond, grondwaterstromen, natuurwaarden en het gehele landschapssysteem en meer in het bijzonder de mogelijke risico's voor de toekomstige drinkwatervoorziening in Drenthe en Groningen-stad.

2.

Toelichting op grondslag bodem, landschap en art. 8 EVRM

1. Het winningsgebied Westerveld maakt deel uit van het Nationaal Park Drentsche Aa dat internationaal erkend is vanwege de hoge en te beschermen natuurwaarden.
2. Dit gebied is gevormd in de laatste twee ijstijden en heeft een unieke invloed ondergaan van landijs, bodembeweging, glaciale geulen, keileemruggen, zoutafzettingen, beekdalen, lagen dekzand. Heel bijzonder zijn diepwaterstromen en kwelwater in variaties van zout- en zoetgehalte en van temperatuur.
3. Deze specifieke bodemstructuur komt in varianten ook elders in Noord-Europa voor en is voorwerp geweest van diverse, ook internationale wetenschappelijke studies, publicaties en conferenties. Hieruit zijn in de laatste 40 jaar nieuwe inzichten ontstaan.
4. Zo blijkt dat het onjuist is om Noord-Nederland als een geologisch stabiel gebied te beschouwen.
5. Op geen enkele wijze is tot dusverre bij gasboringen in Westerveld onderzoek gedaan naar de gevolgen op het hydrologische systeem en de mogelijke gevolgen bij calamiteiten op met name de grondwaterkwaliteit op de korte en langere termijn.
6. Op zijn minst had vooraf een risicoanalyse moeten zijn uitgevoerd.

7. Dat dit is nagelaten betekent dat het preventie- en voorzorgsbeginsel ten onrechte niet zijn toegepast.
8. Als gevolg daarvan vindt gaswinning plaats zonder zicht op de invloed van mogelijke verontreinigingen op de natuurwaarden en de structurele, duurzame veiligheid van de drinkwatervoorziening in Drenthe en Groningen-stad.
9. Bovendien is op onzorgvuldige wijze geopereerd. Dit blijkt uit het TNO rapport in opdracht van de SodM van 11-9-2018. Pagina 4 vermeldt: *"53 gefractte putten liggen binnen 2 kilometer van Natura2000- en grondwaterbeschermings-gebieden. Er is geen informatie beschikbaar over welke gevolgen dat heeft indien er werkelijk gevaarlijke stoffen vrijkomen. Over het algemeen is de beschikbare informatie gering: de al beperkte monitoring van het grondwater is niet ingericht op de onderhavige problematiek"*. Hierover staat op p. 54 nog het volgende: *"Voor Natura2000- en grondwaterbeschermingsgebieden is nagegaan hoe ver de gefractte putten van deze kwetsbare gebieden af liggen. Hierbij is niet achterhaald of de productielocatie hydrologisch gezien stroomopwaarts of stroomafwaarts ligt ten opzichte van het beschermde gebied. Een verdere studie kan specifiekere antwoorden geven. Daarvoor was binnen deze opdracht geen ruimte"*. Zo kijken de minister en de NAM weg van risico's die ze kennen in ieder geval hadden moeten kennen en verkennen. De winst die te halen valt door gas uit kleine velden te halen met technieken zonder welke het gas anders in de bodem zou achterblijven bepaalt hun opstelling.
10. In de op art. 8 EVRM gebaseerde uitspraak oordeelde het EHRM op 27-1-2009 in de zaak Tatar/Roemenië: *Roemenië heeft onvoldoende voorzorgsmaatregelen maatregelen getroffen om de verontreiniging van drinkwater door mijnactiviteiten tegen te gaan. Het hof overwoog: "Op grond van art. 8 EVRM hebben staten de actieve verplichting om burgers te beschermen tegen de gevolgen van milieuvervuiling"*. Uit de uitspraak volgt dat reeds bij een verhoogd risico op inbreuk op het recht van privéleven, de verplichting tot het nemen van maatregelen ontstaat. De positieve verplichting van de staat wordt niet aangetast bij wetenschappelijke onzekerheid en indien de schade nog niet is ontstaan. Als cruciaal beoordelen wij de overweging uit rechtsoverweging (ro) 107: *"ondanks de afwezigheid van causale waarschijnlijkheid, in dit geval het bestaan van een serieus en substantieel risico voor de gezondheid en het welzijn van verzoekers een positieve verplichting meebracht voor de staat om redelijke en adequate maatregelen te nemen die het mogelijk maakten om de rechten te beschermen van de belanghebbenden op respect voor hun privéleven en hun woning en, meer algemeen op het genot van een gezond en veilig milieu"*.
11. De HR overwoog op 20-12-2019 in de Urgendazaak: *"Gehoudenheid tot het nemen van passende maatregelen bestaat bij een reëel en direct gevaar (real and immediate risk). Het begrip immediate ziet niet op onmiddellijkheid van het gevaar in de zin van een kort tijdsverloop tot de verwezenlijking ervan, maar in de betekenis dat sprake moet zijn van een gevaar dat de betrokken personen rechtstreeks bedreigt. Eis is wel dat de overheid bekend is met het gevaar"*. De HR verwijst ter toelichting in een voetnoot op de uitspraak EHRM van 10-11-2004 Taskin/Turkije waarbij art. 8 EVRM van toepassing is verklaard op dreiging van een milieuverontreiniging die zich op een termijn van 20 tot 50 jaar voltrekt. Ook de hierboven behandelde uitspraak Tatar/Roemenië wordt genoemd.
12. Wij lazten uw uitspraak van 16-7-2019 over Groningse gaswinning waarin u stelt dat voorzorg niet zo ver gaat dat in het geheel geen onzekerheidsrisico's zouden mogen worden geaccepteerd. U overweegt op p. 6 in ro 8.2: *"Dat betekent dat de minister die grondrechten (2 en 8 EVRM) bij de afweging moet betrekken en dat de afweging blijk moet geven van een redelijk evenwicht tussen enerzijds de grondrechten en anderzijds de bij de instemming betrokken algemene belangen, in het bijzonder de leveringszekerheid"*. U heeft het beroep vervolgens ongegrond verklaard met toepassing van het HRA-model. Dit model is een methode om risico's in te schatten.

- Wij tekenen echter aan dat het model op geen enkele manier de rol van diepwaterstromen, zoals die in Westerveld bestaan, verdisconteert.
13. Wij zijn van mening dat bij de beoordeling van risico's in Westerveld juist wel rekening moet worden met de geofysische structuur van het gebied waar het om gaat en de daarmee verband houdende mogelijke risico's als gevolg van mijnbouwactiviteiten. In dit geval de op termijn mogelijk dreigende vervuiling van drinkwater. Daar kan, mag en zal niet aan worden voorbijgegaan.
 14. Wij ervaren nalatigheid in het voorafgaande aan de vergunningverlening doen van gericht onderzoek, respectievelijk het voorbijgaan aan wetenschappelijke kennis. Mogelijk gebeurt dit bewust omdat het mijnbouw in de weg zou kunnen staan.
 15. Wij moeten vaststellen dat de minister veinst dat de aanwezige kennis en wetenschap in voldoende mate verdisconteerd zou zijn bij het verlenen van de bestreden vergunning. Dat is niet zo. Er wordt gedaan alsof men die kennis niet heeft. Dit is niet in overeenstemming met de waarheid. Het zou ook niet de eerste keer zijn dat feiten gewoonweg worden ontkend. Dat is namelijk de praktijk vanaf de eerste aardbeving.
 16. Wij weerspreken dat gaswinning uit Westerveld nodig zou zijn uit het oogpunt van leveringszekerheid. Er is in de transitieperiode volop gas uit Noorwegen verkrijgbaar. Deze winning vindt plaats met groene energie die door windmolens op zee is opgewekt.
 17. Het argument dat al enkel decennia gaswinning plaatsvindt zonder dat van schade zou zijn gebleken gaat evenmin op en is in filosofische zin te kwalificeren als een denkfout.
 18. Tenslotte brengen wij naar voren dat het gegeven dat sprake kan zijn van dreigende vervuiling op termijn van drinkwaterbronnen maakt dat uw uitspraak van 16-7-2019 in de casus Westerveld niet als toereikend is te beschouwen.

3.

Belang gaswinning en communicatie van de NAM

1. Op 4-2-2021 ontving onze voorzitter, de heer Eerland om 10:09 uur een mail van de communicatiemedewerker van de NAM die met deze titel en niet met zijn naam - die wij uiteraard kennen - vermeld wil worden. Uit die mail knippen wij de volgende tekst.

Ik wilde het volgende graag onder uw aandacht brengen. De afgelopen jaren is er veel te doen geweest over de gaswinning in de omgeving van Assen en meer specifiek rond de put VRIES-10.

Wij willen u informeren dat deze put sinds 2018 niet meer heeft geproduceerd. In het najaar 2020 is nog een poging gedaan om de gaswinning weer op gang te brengen maar dit is niet gelukt. NAM ziet dan ook op dit moment geen mogelijkheden meer om deze put weer in productie te nemen.

Wij vonden het netjes u over de laatste stand van zaken te informeren. We hebben deze informatie overigens ook gedeeld met de heer Gautier van de gemeente Assen.

2. Naar onze mening relateert het bericht het belang van de gaswinning uit Westerveld. Wij hebben uit een ander bericht begrepen dat de put volstaat met zout water. Dit raakt aan onze eerdere centrale stelling dat de mijnbouw waterstromen kan mengen en dat dit tot vervuiling van de grondwaterbronnen kan leiden via ondergrondse stromen die niet in beeld en bekend zijn.

3. Wij zijn overigens benieuwd naar uw beoordeling over deze wijze van het delen van informatie, ook in het licht van de uitvoerige behandeling van dit punt op de zitting van 18-8-2020.

4.

Stukken minister EZK april 2021

1. In de stukken van de minister waarin hij gebruik maakt van de door uw raad geboden gelegen om herstelwerkzaamheden uit te voeren en in het als bijlage bijgevoegde stuk Winningsplan Westerveld 2016 NAM, rapport 23 april 2021 Invloed van 'bevolkingsdichtheid' op Seismische Risico Analyse staat dat voor Eleveld de maximale "realistisch sterke beving" op 3.6 wordt gesteld. Dat is vergelijkbaar met de sterkst geïndiceerde beving in Nederland, Huizinge 2012. Laat de 'bevolkingsdichtheid' van Eleveld redelijk vergelijkbaar zijn met die van Huizinge *"daarom zal er eenzelfde schadebeeld ontstaan"* vervolgt de opgewekt getoonzette tekst
2. Wij willen de minister hier graag complimenteren met zijn ongeëvenaard verhullende taalgebruik.
3. Wij zijn daarentegen van mening dat de seismische vergelijkbaarheid zonder meer voldoende grond zou moeten zijn voor toewijzing van de eerste drie punten uit ons onder 1 geformuleerde verzoek.
4. Roept dit bij niemand vragen op of de bevolking wel juist is geïnformeerd nu ineens zo terzijde blijkt dat het risico groter is dan was gedacht?
5. En zou de 'bevolkingsdichtheid Eleveld' mogelijk een beroep gedaan hebben op rechtsbescherming, als zij dit geweten zou hebben?
6. De beving Huizinge van 16-8-2012 van 3.6 is namelijk gekenmerkt als Nationale ramp van ongekende proporties en een blijk van overheidsfalen. Het was de aanleiding die eindigde in het besluit de gaswinning in Groningen te stoppen.
7. Het rapport van de Onderzoeksraad voor de Veiligheid van 18-2-2015 concludeerde: *"De beving veroorzaakte veel schade en leidde tot bezorgdheid. Het vertrouwen van de burgers in de veiligheid van de gaswinning en de daarbij betrokken partijen zakte naar een dieptepunt"*. Ook concludeerde het rapport *"In de besluitvorming stond het belang van winning op de eerste plaats: een maximale opbrengst, optimaal gebruik van de Nederlandse bodemschatten en continuïteit van de gasvoorziening"*. Nog pregnanter is de formulering veiligheid speelt geen rol bij gaswinning. Wij gebruiken deze citaten omdat de minister Eleveld aan Huizinge spiegelt. De toekomstige bruikbaarheid van de tekst voor Westerveld achten wij navenant groot.
8. Wij kennen Eleveld en met name de onmiddellijk directe omgeving als onze broekzak. Wij zien in Assen-Oost/Vredeveld drie woonflats van 11 verdiepingen, De Vijverhof met 99 appartementen. Op de eerste vier etages is het aanbod psychogeriatrische verpleeghuiszorg, waarvan etage 1 en 2 gesloten afdelingen zijn, etages 5 tot en met 8 bieden verzorgingshuiszorg en somatische verpleeghuiszorg. Verder is er een drukkbeclant winkelcentrum. Daarnaast is sprake van waarneembare 'bevolkingsdichtheid'.
9. Het is jammer dat het ministerie niet in staat is geweest om contact tot stand te brengen met de gemeente Assen. Wij kennen de gemeente Assen als hulpvaardig, als een gemeente met een opvallende mate van openheid en een constante bereidheid om vragen serieus te beantwoorden.

5.

Vergoeding van schade

1. Wij zijn van mening dat mijnbouw altijd gepaard moet gaan met redelijke en ruimhartige vergoeding van schade aan panden die schade oplopen als gevolg van gaswinning.
2. Wij kwalificeren de schadevergoedingspraktijk als een niet meer stille ramp en een ernstige aantasting van de rechtsstaat.
3. Van toegezegd herstel komt bar weinig terecht.
4. Op de onlangs gehouden hoorzitting van de commissie uit de TK stelde de IMG dat ze hadden gerekend op een forse daling van het aantal schadegevallen, maar dat daarentegen sprake is van een forse toename, met name in gebieden die als laag seismisch gevoelig zijn aan te merken. Om vlot zaken te kunnen afdoen zou het gebied waar omgekeerde bewijslast geldt worden begrensd en zou met afkoopsommen van € 5.000,- of € 1.000,- voor overlast bij wijze van finale kwijting worden overgegaan. En niemand kon dat de IMG verbieden! Hoe verhoudt deze laatste draai zich met rechtszekerheid en rechtsbescherming?
5. Illustratief is een artikel in Trouw van 31-5-2021, de necrologie van Liefke Munnike-Bos. Zij hoorde kort voor haar dood na 7 jaren strijd voor herstel dat een mondelinge overeenkomst rond zou zijn gekomen. Citaat uit het voortraject: *“Er gebeurde weinig. De Nationale Coordinator Groningen maakte geen haast en traineerde de voortgang. Bouwbegeleiders en taxateurs die in dure auto's kwamen kijken, kwamen niet met oplossingen. Nu eens was de aannemer te duur of had geen verstand van zaken; dan weer zouden de scheuren veroorzaakt zijn door mollen in de tuin, de harde wind, slecht voegwerk, of het waterschap dat had zitten klooiën met de waterstand”*. Dit ondermijnt het vertrouwen van burgers en heeft veel weg van opzettelijke mishandeling. Mijnbouw maakt meer stuk dan je lief is.

6.

Rol afdeling 1/R4

1. Op de op 18-8-2020 gehouden zitting werd aangekondigd dat de behandeling ter zitting in 13 secties thematisch zou verlopen. De laatste sectie Europees Recht bleef buiten behandeling, zonder dat een wijziging van het programma tevoren was aangekondigd. De zitting werd tamelijk abrupt afgesloten. Het pleidooi dat wij hadden voorbereid op dit onderdeel hebben wij daardoor niet kunnen houden. Zowel uit ons beroepsschrift punt 4, als uit onze ter zitting voorgedragen pleitnoties blijkt duidelijk dat wij een beroep deden op de bescherming die art. 8 EVRM kan bieden. Het spreekt vanzelf dat wij dit bij de behandeling van het laatste inhoudelijke blok ter zitting nader hadden willen adstrueren. Wij hebben de beleving dat u ons de aangekondigde ruimte niet hebt gegeven.
2. De ter zitting bestede tijdsruimte via het college van staatsraad de heer Schueler over art. 36 Mijnbouwwet met ‘de minister kan-bepaling’ is in onze beleving disproportioneel in vergelijking met de ‘non-aandacht’ voor art. 8 EVRM. In onze voorbereiding hadden wij art. 36 Mijnbouwwet aanvankelijk als een anker gezien. Wij hadden los van het beroep de minister van EZK al opgewekt om hangende het beroep op grond van zijn bevoegdheden een besluit te nemen in een door ons aangegeven richting. De minister honoreerde ons verzoek niet. Vervolgens deden wij een schikkingsvoorstel waar de minister evenmin op inging. Mede daardoor waren wij vooral art. 8 EVRM gaan zien als een rechtsbeschermingsartikel dat ons van pas zou kunnen komen.
3. Zoals hierboven bij punt 2.19 is vermeld maakt de geofysieke structuur dat de casus Westerveld in wezenlijke zin afwijkt van die uit uw uitspraak van 16-7-2020. Wij zien het als een manco dat u dit niet zelf hebt opgemerkt.
4. Op 27-8-2020 stuurden wij u onze brief, reflectie op de zitting. Wij begonnen met punten van huishoudelijke aard, deden een verbeteringsvoorstel over de indeling van

de zittingsagenda. Tevens lieten wij u weten hoe ons nadere pleidooi op basis van art. 8 EVRM ongeveer zou hebben geluid. Tenslotte vroegen wij u om bij uw beoordeling oog te hebben voor de uniciteit en waarde van het landschap en de natuur in ons gebied. Wij citeerden de woorden van uw vroegere vice-voorzitter, de bij uitstek wijze Herman Tjeenk Willink: *“Er is niet op voorhand één juridische waarheid. Elke rechter heeft de plicht de ruimte die de wetgever biedt te benutten om in het concrete geval “recht” te doen. Elke rechter heeft de plicht van een bestaande lijn af te wijken als dat de gerechtigheid in het concrete geval dient”*.

5. Op 2-9-2020 antwoordde u dat het stuk na het sluiten van het onderzoek ter zitting was binnengekomen en buiten beschouwing zou blijven.
6. Op 27-9-2020 deden wij nogmaals een enigszins emotioneel verzoek aan u om onze brieven te bestuderen en in uw afwegingen en oordeel te betrekken. Subsidiair vroegen de brieven van 27-8 en 27-9 als één geheel te beschouwen en als klacht te behandelen. U hield de behandeling hangende het beroep aan. Daar hebben wij begrip voor.
7. Op 23-12-2020 gaf u de minister de gelegenheid om binnen 18 weken een aantal motiveringsgebreken te repareren.
8. Schade aan natuur achtte u niet aangetoond, ons betoog over de diepe ondergrondse stromen vond u niet onvoldoende aangetoond. Wij lazen een verwijt dat wij onze stellingen niet via een rapport hadden onderbouwd of aannemelijk gemaakt. Omdat de minister wel de ruimte kreeg om motiveringsgebreken te repareren dachten wij ook ruimte te kunnen claimen voor het herstel van onze fout. Wij waren ons daarvan in het geheel niet bewust. Ons is nooit gewezen op de verplichting om wetenschap die al jaren bekend is via een rapport te onderbouwen. Een stelling die overigens van drie appellanten kwam. Onze mede-appellanten op dit punt zijn gespecialiseerd en hebben veel kennis over natuur, milieu, ondergrond en de complexiteit die aan de orde is.
9. Wij hebben daarop deskundige drs. E.P. Bregman bereid gevonden te rapporteren over grondwaterstroming, diepe geologie, kwel- en natuurwaarden in hun samenhang in het Drentsche Aa gebied, inclusief de potentiële kwetsbaarheid van grondwaterwinning door gaswinning in Westerveld. Dit rapport hebben wij binnen de termijn voor herstel van 18 weken, namelijk op 23-4-2021 aan u toegezonden. Op 3 juni 2021 hoorde de heer Bregman van een journaliste dat u deze stukken wederom als ‘te laat ingediend’ zou beschouwen. Het had ons al verbaasd dat een ontvangstbevestiging achterwege was gebleken.
10. Wij ervaren dat ons de pas wordt afgesneden dat u ons geluid elimineert. Dat zou tot daaraantoe zijn, indien u actief onderzoek zou doen naar feiten en rechtsgronden. Artikel 8:69 lid 2 en 3 Awb gaan uit van een actieve rol van de bestuursrechter.
11. In de bijlage van *“Ongekend onrecht”* merkte prof. Zijlstra op dat inplakken en verwijzen naar andere uitspraken plaatsvindt door uw raad *“waar dat niet altijd past”*.
12. Emeritus hoogleraar Albert Koers verklaarde *“dat er zonder verificatie wordt uitgegaan van feiten en rapporten aangedragen door het bestuur; dat feiten en rapporten aangedragen door burgers heel snel terzijde worden gelegd”*. Ook merkte hij op dat de ABRvSt zich passief opstelt en slechts sporadisch art. 8:69 Awb gebruikt om op basis van eigen onderzoek ambtshalve rechtsgronden of feiten aan te vullen als een klagende burger daarin onvolledig is geweest.
13. Wij lezen art. 8:69 Awb niet als een ‘kan-bepaling’, maar als een voorschrift dat een actieve, onderzoekende houding als norm stelt.
14. Wij hebben kennisgenomen van publicaties die betogen dat het beter is om de bestuursrechtspraak bij de Raad van State weg te halen.
15. Het behandelingstraject laat ons achter met een aantal vragen:
16. Hoe beoordeelt u de waarde van de rechtsbescherming tegen een vergunning uit 2018 die een beoogde werkingsduur heeft tot en met 2023, waarbij de doorlooptijd van het beroep tot eind 2021, mogelijk begin 2022 reikt?

17. Kunt u plaatsen dat wij een wanverhouding ervaren tussen de lange voorbereidingstijd die u gebruikt en het bij herhaling opschuiven van de beslistermijn aan de ene kant en de meedogenloze hantering van uw 'te laat' voor uitingen van ons die we door uw toedoen niet meer ter zitting konden doen?
18. Vindt u het een gelijke behandeling van verweerder die met ruggeleuning van een deskundig apparaat tijd en gelegenheid krijgt om motiveringsgebreken te herstellen aan de ene kant versus de benadering van burgers die u niet toelaat in het repareren van een vermeende fout: het onderbouwen van hun stellingen via een rapport anderszijds?
19. Waarom ziet u af van de mogelijkheid om rechtsgronden aan te vullen en de mogelijkheid om de feitelijke gronden aan te vullen (8:69 Awb)?
20. Bent u niet met ons van mening dat verweerder nagelaten heeft relevante feiten en omstandigheden te delen?

Wij doen nogmaals een beroep op u om alle van belang zijnde argumenten bij uw beoordeling te betrekken.

7.

Overige punten

1. De uitspraak van de Rechtbank Den Haag vordert een productiebeperking van olie en gas met 45%. Deze uitspraak heeft mede betrekking op de kleine gasvelden op land.
2. Indien één gasveld in aanmerking komt voor een onmiddellijke en definitieve productiestop dan is het Westerveld.

Wij verzenden ons aanvullend beroep zowel per gewone post als per elektronische post.

Bijlage rapport drs. E.P.H.Bregman van 20-4-2021.

Met vriendelijke groet,

Stop Gaswinning Marsdijk Nu
H.A.M. van Hooft